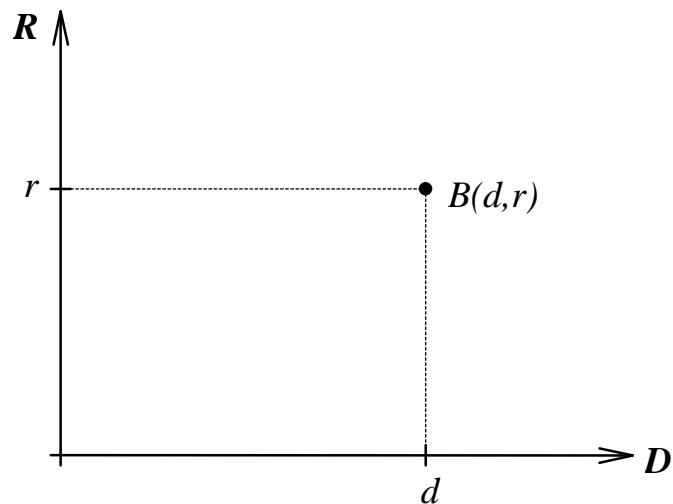

prolexia

DWU-PARAMETRYCZNA OCENA UMIEJĘTNOŚCI CZYTANIA

R – rozumienie czytanego tekstu (test zdań łańcuchowych)

D – dekodowanie fonologiczne wyrazów (test słów łańcuchowych)

Każdy czytający ma swoją unikalną pozycję w dwuwymiarowej przestrzeni rozwoju umiejętności czytania. Jest ona określona współrzędnymi d , r , gdzie d – sprawność dekodowania wyrazów, r – rozumienie czytanego tekstu.

- Rzetelna ocena (pomiar) umiejętności czytania wymagana możliwie niezależnej oceny dwu podstawowych parametrów rozwoju tego procesu, tj. sprawności dekodowania wyrazów i stopnia rozumienia czytanego tekstu.
- Dekodowanie wyrazów i rozumienie tekstu, to dwa w dużym stopniu niezależne procesy. Słaby rozwój jednego z nich nie oznacza występowania trudności w odniesieniu do drugiego procesu. Wyjątek stanowią niespecyficzne trudności w czytaniu (opóźniony rozwój szkolny, itp.).
- Osoby, które zaskakująco źle dekodują wyrazy, a jednocześnie dobrze rozumieją czytany tekst, mogą mieć trudności o charakterze dyslektycznym.

- Odwrotnie – zaskakująco sprawnie dekodowanie wyrazów, przy niskim poziomie rozumienia czytanego tekstu, wskazuje na trudności czytania typu “hiperleksji”. Obowiązuje tu zasada “podwójnej niezgodności” (ang. *double discrepancy*).

□ TEST SŁÓW ŁAŃCUCHOWYCH – pozwala ocenić sprawność dekodowania wyrazów *na poziomie fonologicznym*.

- Tym, co najbardziej odróżnia osoby źle czytające od osób dobrze czytających, jest niska sprawność dekodowania wyrazów.
- Stała długość słowa łańcuchowego (11 liter) oraz wcześniej nienapotkana złożona obwiednia, uniemożliwia rozpoznanie całościowe wyrazu na podstawie jego obrazu. Wymusza to każdorazowo użycie dekodowania fonologicznego.

Spróbuj na przykładzie:

Poniżej w dwóch kolumnach wypisano pary różnych wyrazów bez odstępu między wyrazami.

Twoim zadaniem jest: rozdzielenie słów w parze pionową kreską

kotpomidory

wędrówkażuk

okładkasito

balonikwzór

kaszasłońce

syropgarnek

sitoszynka

wiatrjabłoń

pożarzawody

prezentpróg

piątkaperon

piłkaczapka

□ TEST ZDAŃ ŁAŃCUCHOWYCH – zezwala na ocenę procesu rozumienia czytanego tekstu wykorzystując metodę kontroli rozumienia *w trakcie czytania*.

- Czytanie z bieżącą kontrolą rozumienia czytanego tekstu – test zdań łańcuchowych zwalnia osobę badaną z potrzeby pamiętania mniej lub bardziej istotnych szczegółów tekstu (inaczej niż w tradycyjnej metodzie pytań kontrolnych).

Spróbuj na przykładzie:

Widoczne poniżej zdania nie wiążą się ze sobą i nie tworzą opowiadania. Zdania te napisane są z małej litery i bez kropki rozdzielającej zdania (jedynie imiona własne są z dużej litery).

Twoim zadaniem jest: uważne przeczytanie zdań i postawienie pionowej kreski w miejscu gdzie kończy się jedno a zaczyna drugie zdanie (trzeba rozdzielić zdania kreskami).

rano powtórzę wiersz dzisiaj wychodzimy wcześniej siostrze Jurka
zabrakło drobnych zawsze zwycięża lepszy dzwonek oznajmił koniec
ostatniej lekcji przechodząc przez jezdnię trzeba uważać czytanie
sprawia mi przyjemność jutro wyjeżdżamy na wakacje jest już późno
nic nie zrobi się samo jest nam bardzo wesoło

- Metoda oceny umiejętności czytania PROLEXIA umożliwia ilościową, dwuwymiarową ocenę (pomiar) czytania *na dowolnym etapie rozwoju* tej umiejętności.
- Te same testy mogą być wykorzystywane zarówno u dzieci (początek II klasy) jak też u osób dorosłych, które opanowały techniki szybkiego czytania (do granicy możliwości fizjologicznych).
- Testy generowane są losowo przez komputer co uniemożliwia opanowanie – nauczenie się testów.
- Testy mogą być wykonywane dowolnie często, dzięki czemu mogą służyć monitorowaniu rozwoju czytania (ważne dla oceny skuteczności zastosowanej metody terapeutycznej).
- Parokrotne powtórzenie testu i uśrednienie wyników (po odrzuceniu wartości skrajnych), zmniejsza błąd oceny wynikający z naturalnej zmienności biologicznej procesu czytania.
- W badaniu *indywidualnym* miarą sprawności wykonania testu jest czas (pomiar stoperem), potrzebny do poprawnego wykonania testu.
- Test słów i zdań łańcuchowych może być zastosowany także do badań *przesiewowych* jednocześnie na populacji całej klasy.
- W badaniach przesiewowych miarą sprawności jest stopień wykonania testu w określonym limicie czasowym np. 3 min na początku II klasy szkoły podstawowej lub 1 minuta w I klasie liceum.
- Stopień wykonania testu, może być przeliczony na ekwiwalent czasowy (wzór w instrukcji użytkownika), co zezwala na przedstawienie wyników badań populacyjnych na karcie monitorowania rozwoju umiejętności czytania, w taki sam sposób jak wyniki badania indywidualnego.

Liczba unikalnych wariantów testów jest praktycznie nieograniczona. Testy generowane są przez program komputerowy losowo, korzystając z tych samych tablic wyrazowych i 36 różnych opowiadań. Dodatkowo możliwość wystąpienia tej samej kombinacji wyrazów w danym teście jest zablokowana.

Dla pracy z dziećmi w wieku szkolnym, wystarczający jest podstawowy zestaw testów. Poszerzenie zestawu jest wskazane po wielokrotnym wykorzystaniu testów w zestawie podstawowym u tej samej osoby (wielomiesięczne prowadzenie terapii z bieżącą kontrolą postępów).

Dla osób zainteresowanych bliżej testami systemu PROLEXIA, możemy przesłać Państwu Link do artykułu omawiającego założenia testu PROLEXIA.

Jeżeli będziecie Państwo mieli pytania, prosimy je kierować do autorów metody na adres:

e-mail: jober8754@gmail.com

tel. 502-330-914